

Bijlage 11: Onderhoud en exploitatie

1. Voorwerp

Deze Bijlage beschrijft de principes en praktische regelingen voor de samenwerking tussen Elia en de DNB, en voor de gegevensuitwisseling over het onderhoud en de exploitatie van de installaties.

De term 'exploitatie' heeft in deze context betrekking op het continue en gecoördineerde beheer van het net (toezicht, controle, schakelingen, interventies bij storingen), zowel vanop afstand via de controlecentra (dispatching) als via handelingen en schakelingen ter plaatse, bedoeld om de continuïteit en de kwaliteit van de spanning maximaal te verzekeren.

In deze Bijlage worden bewust geen noodsituaties, meervoudige incidenten, gevallen van schaarste of black-outs behandeld, aangezien deze aan bod komen in Bijlage 13 "Het systeembeschermingsplan, de procedure bij schaarste, het herstelplan en het testplan".

2. Contactpunten

Voor elk Transformatiestation van de lijst in Bijlage 3 wijzen Elia en de DNB een contactpunt aan dat 24u/24u beschikbaar is. Dit contactpunt is verantwoordelijk voor de dagelijkse uitbating van en het toezicht op het Transformatiestation in kwestie. De gegevens van het contactpunt zijn terug te vinden in Bijlage 2.

Tenzij anders vermeld of anders overeengekomen tussen deze contactpunten, verloopt het contact voor de dagelijkse exploitatie en de regeling van incidenten uitsluitend tussen deze contactpunten.

Wat planning en onderhoud betreft, zijn in Bijlage 2 ook de planningsverantwoordelijken voor de exploitatie en het onderhoud van de installaties terug te vinden.

3. Grenzen met betrekking tot het onderhoud en de uitbating van de installaties

3.1. Algemene regels m.b.t. het onderhoud van de installaties

Volgens de algemene regel is de eigenaar van een installatie ook verantwoordelijk voor het onderhoud en de uitbating ervan. In het kader van die uitbating schakelt elke Partij de cellen waarvan ze eigenaar is, tot en met de railscheiders.

Elke Partij staat in voor de kosten van het onderhoud en de uitbating van de installaties waarvan ze eigenaar is, zelfs als een onderhoud of een schakeling op vraag van de andere Partij gebeurt.

Er kan alleen van deze principes afgeweken worden na een akkoord tussen de Partijen. De specifieke overeenkomst en de bijbehorende praktische regelingen worden dan expliciet vermeld in de exploitatiefiche Elia-DNB, zoals besproken in punt 6.2 van deze Bijlage.

Samenwerkingsovereenkomst: Bijlage 11	1/21	Contractreferentie: [...]
15.07.2022	V2.2	[DNB]
Paraaf ELIA		Paraaf [DNB]

Daarnaast nemen de Partijen alle noodzakelijke maatregelen om deze vaak historisch gegroeide situaties binnen een termijn van vijf jaar te regulariseren, tenzij expliciet anders overeengekomen. In afwachting van die regularisatie zal de Partij die op de datum van de overeenkomst instaat voor het onderhoud/de uitbating daar ook verder voor blijven instaan.

In dergelijke gevallen kunnen de onderhouds- of uitbatingskosten voor de installaties die tot de verantwoordelijkheid van een bepaalde Partij behoren, maar waarvan het onderhoud en/of de uitbating door de andere Partij uitgevoerd wordt, gefactureerd worden aan de andere Partij door de Partij die het onderhoud en/of de uitbating uitvoert. De takenlijst en de facturatieregeling worden dan opgenomen in een afzonderlijke overeenkomst tussen Elia en de DNB.

Als een Partij vaststelt dat er in een bepaalde situatie een interventie van de andere Partij nodig is, dan brengt deze Partij de andere Partij daar op passende wijze van op de hoogte.

Elke Partij verbindt zich ertoe voor alle installaties in haar eigendom een degelijk onderhoudsbeleid te hanteren, dat de veiligheid en de goede werking ervan verzekert.

3.2. Concrete uitvoering van de algemene regels

Indien Elia eigenaar is van de aankomstcel(len) van de transformatoren en van de koppelingscel(len) (optie 1 volgens Bijlage 8.A van deze Samenwerkingsovereenkomst), dan onderhoudt en schakelt Elia:

- De aankomstcellen van de transformatoren tot de MS-scheiders van de barenstellen van de aankomstcel(len) van de transformator;
- De koppelingscellen die twee Rechtstreekse voedingsbronnen van het Elia-net verbinden en die uitgerust zijn met een vermogensschakelaar (+ scheiders).

Indien de DNB de eigenaar is van de aankomstcel(len) van de transformatoren en van de koppelingscel(len) (optie 2 volgens Bijlage 8.A van deze Samenwerkingsovereenkomst), dan is Elia alleen verantwoordelijk voor de schakelingen:

- Als er schakelingen aan de primaire zijde van de transformatoren nodig zijn;
 - Als de exploitatiewijze tijdelijk afwijkt van de normale overeengekomen exploitatie in de 'exploitatieovereenkomst Elia-DNB', beschreven in punt 6.2 van deze Bijlage.
- De DNB onderhoudt en schakelt dan de aankomstcel(len) van de transformatoren en de koppelingscel(len).

Indien Elia eigenaar is van de aankomstcel(len) van de transformatoren en de DNB de eigenaar is van de koppelingscel(len), dan is Elia alleen verantwoordelijk voor de coördinatie van de schakelingen wanneer de exploitatie tijdelijk afwijkt van de normale overeengekomen exploitatie in de 'exploitatieovereenkomst Elia-DNB', beschreven in punt 6.2 van deze Bijlage. Elia onderhoudt en schakelt dan de aankomstcel(len) van de transformatoren, terwijl de DNB de koppelingscel(len) onderhoudt en schakelt.

Elke Partij onderhoudt en schakelt de condensatorbatterij waarvan ze eigenaar is.

Voor CAB-installaties, en in het bijzonder wanneer een schakeling op het net (50Hz) een impact heeft op de CAB-injectietopologie, worden er specifieke regels vastgelegd tussen de Partijen. De bijzonderheden worden dan opgenomen in de nota van de 'exploitatieovereenkomst Elia-DNB', beschreven in punt 6.2 van deze Bijlage.

De MS-railstellen worden altijd geaard door de eigenaar van de cel of van het onderdeel van het railstel, voorzien voor de aarding. De Partijen streven ernaar per Transformatiestation één Partij aan te stellen die de aarding van de MS-railstellen coördineert. Als optie 1 van Bijlage 8.A gekozen wordt, dan zal Elia de schakelingen coördineren.

Elia en de DNB kunnen ook andere bepalingen overeenkomen.

3.3. Algemene bepalingen met betrekking tot het onderhoud van de terreinen en gebouwen

Elke Partij draagt de verantwoordelijkheid voor het onderhoud en de reparatie van de constructies en terreinen waarvan ze eigenaar is. Ze moet in het bijzonder instaan voor:

- Het onderhoud van de gebouwen;
- Het onderhoud van de groene zones;
- Het onderhoud van de ruimtes;
- Het onderhoud van de koelingssystemen;
- Het onderhoud van de omheiningen;
- De controle en het onderhoud van de brandbeveiligingssystemen;
- Het onderhoud van de verwarmingssystemen;
- Het onderhoud (en de controle) van de takels;
- Het onderhoud van de sanitaire voorzieningen.

Elk van de Partijen verbindt zich ertoe de ter beschikking gestelde locaties te gebruiken als een goede huisvader. Telkens als een Partij een interventie heeft uitgevoerd of heeft laten uitvoeren, ziet ze erop toe dat de terreinen en gebouwen achtergelaten worden in de staat van orde en netheid waarin ze werden aangetroffen. De betreffende Partij garandeert onder andere dat ze zal instaan voor de directe of indirecte verwijdering van al het afval dat resulteert uit haar interventie.

Elke Partij blijft, volgens de voorwaarden van de geldende wetgeving, verantwoordelijk voor de gehele of gedeeltelijke vervuiling die veroorzaakt is door haar eigen activiteiten en/of installaties, met inbegrip van om het even welk effluent dat afkomstig is van haar installaties en gebouwen.

Als er sprake is van vervuiling, zorgt de Partij die eigenaar is van de vervuilende installaties ervoor dat er in overleg met de eigenaar van het terrein zo snel mogelijk een plaatselijke sanering/reiniging gebeurt. De bijbehorende kosten zijn voor rekening van de vervuilende Partij.

De Partijen brengen elkaar op de hoogte van elk incident dat mogelijk het terrein, de riolering of de infrastructuur van de andere Partij vervuild heeft of zou kunnen vervuilen.

4. Toegang tot en beveiliging van de installaties

Met het oog op interventies (schakelingen, onderhoudswerken, reparaties ...) moeten de installaties van een Partij op elk moment toegankelijk zijn voor de andere Partij, zodat deze haar taken kan vervullen.

Er worden specifieke afspraken gemaakt tussen de Partijen voor het beheer van de sleutels die toegang verschaffen tot de sites en gebouwen, in het bijzonder wanneer de installaties van een Partij zich op een site of in een gebouw van de andere Partij bevinden,

of als een Partij verantwoordelijk is voor het onderhoud en/of de uitbating van installaties die eigendom zijn van de andere Partij.

De Partijen nemen alle maatregelen die redelijkerwijs verwacht kunnen worden om schade, inbraak en vandalisme aan hun eigen installaties te voorkomen. Ze doen ook al het mogelijke om de andere Partij te informeren wanneer er risico's vastgesteld worden in diens installaties. De Partijen moeten bovendien alle nodige en gepaste maatregelen nemen om de installaties te beveiligen tegen onrechtmatige toegang van onbevoegden.

5. Conformiteit van de installaties

De installaties moeten steeds beantwoorden aan de reglementering van het AREI en de voorschriften rond Welzijnswetgeving, de bepalingen uit de Technische Reglementen voor de installaties in kwestie en de Europese netcodes. De conformiteitsonderzoeken en controlebezoeken die voorgeschreven worden in het AREI/de Welzijnswetgeving worden uitgevoerd door een onafhankelijke en erkende keuringsinstantie. Bij een eventuele betwisting kunnen Partijen verslagen opvragen bij deze instantie.

De DNB en Elia moeten elkaar onmiddellijk op de hoogte brengen van alle schade, elke onregelmatigheid of elke niet-overeenstemming die een risico kan inhouden voor de installaties van de Partijen in het Transformatiestation. De Partijen verbinden zich ertoe de Partij die het probleem signaleert te informeren over de te nemen maatregelen.

6. Exploitiemethode van de Transformatiestations

6.1. Keuze van de exploitatiewijze en de Consignespanning

De exploitatiewijze van een Transformatiestation wordt bepaald in onderling overleg tussen de Partijen, zodat de belangen van de Partijen – en in het bijzonder het correcte gebruik van de installaties – niet in het gedrang kunnen komen door een unilaterale beslissing van een van de Partijen. De Partijen zullen dan ook de volgende elementen in acht nemen bij het kiezen van de exploitatiewijze:

- De verdeling van de belasting over de transformatoren;
- De selectiviteit en de geïnstalleerde beveiligingssystemen;
- De netverliezen;
- De overname in geval van automatisme (N-1);
- De spanningsregeling;
- De aarding van het nulpunt;
- Het kortsluitvermogen;
- De onbeschikbaarheden van de netelementen;
- De Parallel schakelingen via het MS-net;
- De schakeltoestand van de MS-netten bij impact op de uitbating van het Transformatiestation;
- De signaalinjectie voor de CAB;
- De aangesloten condensatorbatterijen op het Transformatiestation;
- De aangesloten decentrale productie-eenheden op het Transformatiestation en de kans op beperking van hun productie.

Ook de Consignespanning van een Transformatiestation wordt bepaald in onderling overleg tussen Elia en de DNB en andere aanwezige distributienetbeheerders in het Transformatiestation.

Bij het bepalen van de Consignespanning worden de grenswaarden gerespecteerd volgens het referentiekader in Bijlage 1 van het Technisch Reglement Transmissie.

6.2. Exploitatieovereenkomst Elia-DNB

Zodra de exploitatiewijze van het Transformatiestation vastgelegd is, wordt deze opgenomen in een nota (of 'exploitatiefiche' in het jargon van Elia). Hierin worden voor elk Transformatiestation de normale uitbatingssomstandigheden beschreven, zoals ze overeengekomen zijn tussen de Partijen. De onderlinge afspraken vormen samen de 'exploitatieovereenkomst Elia-DNB'. De nota, die beheerd wordt door Elia in overleg met de DNB en eventueel andere betrokken distributienetbeheerders, houdt rekening met de precieze omstandigheden van het Transformatiestation en bevat de volgende specifieke elementen:

- Het exploitatieschema van het Transformatiestation dat de stand van de elementen (schakelaars, scheidars ...) aangeeft in normale situatie;
- De nulpuntstransformator(en) en de hulpdienstentransformator(en);
- De hulpvoeding (AC en DC);
- De aarding van het railstel;
- De automatismen voor automatische overdracht (indien van toepassing);
- De Consignespanning;
- Alle afwijkingen van de principes die in deze Bijlage bepaald zijn en de bijbehorende praktische regelingen.

Alle wijzigingen aan de Transformatiestations en/of de omstandigheden waarin ze zich bevinden, worden vooraf overeengekomen tussen de Partijen en worden opgenomen in de bovenvermelde nota zodra ze van toepassing zijn. De meeste gereede Partij neemt het initiatief nemen om de andere Partij te informeren.

Elia werkt de 'exploitatiefiche' bij en brengt alle partijen op de hoogte van de wijzigingen die hen aanbelangen. Zodra de 'exploitatiefiche' goedgekeurd is door de Partijen en de 'exploitatieovereenkomst Elia-DNB' uitdrukkelijk gevalideerd is, stelt Elia deze nota digitaal ter beschikking van de DNB via haar IT-platform 'Customer HUB'.

7. Operationele procedures

7.1. Informatie over het afgenomen en geïnjecteerde vermogen

Voor de uitwisseling van gegevens tussen Elia en de DNB wordt verwezen naar de Technische Reglementen.

Voor de gegevens op basis van Week-10, Week-1 en Dag-1, informeert de DNB Elia over de belangrijke verschillen ten opzichte van de jaarlijks doorgegeven informatie in het kader van het planningsproces (conform Bijlage 7 van deze Overeenkomst), voor zover de DNB beschikt over die informatie. De verschillen hebben vooral betrekking op een toename van de belasting, een wijziging van klanten (> 5 MVA), de eventuele aanpassing van periodes met betrekking tot de tarieven voor particuliere klanten, de tijdelijke (> 5 MVA) of permanente uitschakeling van belastingen, de toegang tot het DNB-net van de productie-eenheden (> 5 MVA), de condensatorbatterijen enz.

Elia houdt voor de uitbating rekening met de meest recente gegevens (doorgaans op kwartierbasis) die door de DNB en eventueel andere distributienetbeheerders aangeleverd worden.

Op vraag van Elia verduidelijkt de DNB de omvang van het omschakelbare vermogen en de onderliggende hypothesen (bv. de beschikbaarheid van voldoende reserve in een naburige injectie of de afwezigheid van abnormale netomstandigheden), en dit zowel voor het afgenomen als het geïnjecteerde vermogen.

7.2. Planning van de onbeschikbaarheden

7.2.1. *Algemeen*

De Partijen coördineren hun planning voor onderhoud of grote werken, zowel intern als onderling, om de onbeschikbaarheid van netelementen en het onderbrekingsrisico voor eindklanten te beperken tot een redelijk minimumniveau, zonder echter de veiligheid van de eigen medewerkers of van mensen van buiten de onderneming in gevaar te brengen, noch buitensporige kosten te maken.

De term 'grote werken' heeft betrekking op projecten voor de renovatie, ontwikkeling of rationalisering van het transmissienet en het plaatselijk vervoernet, die periodiek worden voorgesteld tijdens vergaderingen waarin de projectportefeuille wordt overlopen. In dat geval maakt ook de coördinatie tijdens de projectfase hier deel van uit.

Er wordt bovendien bijzondere aandacht besteed aan de planning van werken en onderhoudsactiviteiten op noodaansluitingen van netgebruikers wiens hoofdaansluiting geïnstalleerd is op het net van de andere Partij.

7.2.2. *Operationele richtlijnen*

De volgende richtlijnen worden toegepast in de praktijk:

1. Korte onbeschikbaarheden van redundante netelementen (enkele opeenvolgende dagen) die gepaard gaan met een restitutietermijn van 4 uur of minder en waarin de N-1 van het Koppelpunt Elia-DNB niet meer gewaarborgd is:
 - Deze worden door Elia en/of de DNB meegedeeld in het kader van de planning op korte termijn (van 4 weken vooraf tot week -1).
 - Er wordt geen enkele specifieke interventie gepland in het Elia-net en het DNB-net.
2. Onbeschikbaarheden van redundante netelementen (ongeacht de duur met uitzondering van de onbeschikbaarheden vermeld in punt 1) die gepaard gaan met een restitutietermijn van 10 uur of minder en waarin de N-1 van het Koppelpunt Elia-DNB niet meer gewaarborgd is:
 - Deze worden door Elia en/of de DNB meegedeeld in het kader van de planning op middellange en korte termijn (van 4 weken vooraf tot week -1).
 - Er wordt geen enkele specifieke interventie gepland in het Elia-net en het DNB-net (tenzij anders overeengekomen als gevolg van de opstelling van het gezamenlijke dossier – zie volgend punt).
 - Op vraag van een van de Partijen kan een gezamenlijk dossier worden opgesteld met daarin de risicoverminderingmaatregelen die werden

geanalyseerd en die effectief zullen worden genomen, en het eventuele noodscenario en communicatieplan.

3. Korte onbeschikbaarheden van redundante netelementen (enkele opeenvolgende dagen) die gepaard gaan met een restitutietermijn die strikt langer is dan 10 uur en waarin de N-1 van het Koppelpunt van Elia-DNB niet meer gewaarborgd is:
 - Deze worden door Elia en/of de DNB meegedeeld in het kader van de planning op lange termijn (zo snel mogelijk en idealiter bij de opstelling van het scenario of de planning van de werken).
 - Indien nodig en specifiek voor complexe projecten met verschillende fasen of op uitdrukkelijk verzoek van een van de Partijen, wordt een specifieke vergadering georganiseerd om samen het scenario van de werkzaamheden te overlopen en duidelijk de risicofasen te bepalen.
 - De Partijen stellen een gezamenlijk dossier op met daarin de risicoverminderingsmaatregelen die werden geanalyseerd en die effectief zullen worden genomen, inclusief het noodscenario en het communicatieplan.
 - Deze worden door Elia en/of de DNB meegedeeld in het kader van de planning op middellange en korte termijn (van 4 weken vooraf tot week -1).
4. Langdurige onbeschikbaarheden van redundante netelementen (doorlopend onbeschikbaar gedurende meer dan een week zonder mogelijkheid tot recuperatie) waarin de N-1 van het Koppelpunt Elia-DNB niet meer gewaarborgd is, worden operationeel behandeld volgens punt 3 hierboven. Bovendien en afhankelijk van de omvang van het risico, kan het hoogste hiërarchische verantwoordelijkheidsniveau van de ondernemingen worden ingeschakeld om over te gaan tot een grondigere analyse betreffende:
 - De noodzaak van de onbeschikbaarheid;
 - Het risico gebaseerd op de waarschijnlijkheid van mogelijke incidenten en de omvang van de schade;
 - De kosten/voordelen van de alternatieven indien deze bestaan;
 - Een noodscenario.

Voor zover mogelijk worden dergelijke onbeschikbaarheden opgenomen in de jaarplanning.

5. Onbeschikbaarheden van niet-redundante netelementen waarin de voeding van het Koppelpunt Elia-DNB (geheel of gedeeltelijk) niet meer gewaarborgd is:
 - Deze worden gezamenlijk gepland om de onbeschikbaarheid tot het strikte minimum te beperken in het kader van de langetermijnplanning (zo snel mogelijk en idealiter bij de opstelling van het scenario of de planning van de werken), zodat de Partijen een communicatieplan kunnen opstellen conform de geldende reglementering.
 - Deze worden door Elia en/of de DNB meegedeeld in het kader van de planning op middellange en korte termijn (van 4 weken vooraf tot week -1);

Bij een incident tijdens een periode van werken waarin redundante netelementen onbeschikbaar zijn (punt 1 tot 4 hierboven), zal Elia alle middelen waarover ze beschikt inzetten om de netgebruikers zo snel mogelijk opnieuw te bevoorraden en ervoor te zorgen dat de onderbreking zo kort mogelijk is. Bovendien zal Elia, bij een incident tijdens een periode van werken waarin redundante netelementen

onbeschikbaar zijn zonder mogelijkheid tot recuperatie (punt 5 hierboven), de onderbreking trachten te beperken tot maximaal 24 uur.

7.2.3. Procedure

Elke Partij bepaalt voor haar installaties welke functionele procedure moet worden gevolgd bij een aanvraag tot onderbreking voor een geplande interventie. De andere Partij houdt zich aan deze procedure, tenzij er een gemeenschappelijke procedure werd goedgekeurd tussen de Partijen.

7.2.4. Kosten

De operationele kosten met het oog op een vermindering van het risico verbonden aan de onbeschikbaarheid (arbeiders, extra wachtpersoneel, reserveonderdelen, ... zoals bepaald in het gezamenlijk dossier vermeld in punt 7.2.2) zijn ten laste van elke Partij, voor zover de installaties waarvan zij eigenaar en/of uitbater is betrokken zijn.

Alle andere redelijke kosten (opstarting of stopzetting van decentrale productie, gebruik van stroomgeneratoren ...) met het oog op een vermindering van het risico verbonden aan de onbeschikbaarheid worden bepaald en ten laste genomen door de Partij die aan de oorsprong ligt van de onbeschikbaarheid en worden bevestigd in het gezamenlijk dossier vermeld in punt 7.2.2.

De andere Partij kan voor eigen rekening bijkomende maatregelen nemen indien ze dat nuttig of nodig acht.

Eventuele investeringen om de risico's die gepaard gaan met een langdurige onbeschikbaarheid van redundante netelementen te verminderen, worden gezamenlijk overeengekomen volgens het principe van technisch-economisch optimum beschreven in Bijlage 7 van onderhavige Samenwerkingsovereenkomst. De kosten zijn desgevallend voor rekening van de Partij die de investering moet doen volgens de activiteitendomeinen vastgelegd in Bijlage 8.

7.3. Parallelschakelingen via het MS-net

7.3.1. Definitie

Een parallel is een schakeling uitgevoerd door de DNB, waarmee deze via zijn MS-net een directe verbinding creëert tussen de secundaire van twee transformatoren (van twee afzonderlijke Transformatiestations of eenzelfde Transformatiestation) die in een normale situatie niet verbonden zijn.

Aangezien een schakeling van dit type kan leiden tot een vrij grote wisselstroom via het MS-net (bv. tussen een Transformatiestation gevoed door een 150 kV-net en een ander Transformatiestation gevoed door een 70 kV-net) moeten deze schakelingen worden gecoördineerd.

Opmerking: Een directe verbinding tussen de secundaire van twee transformatoren van een Transformatiestation die wordt uitgebraat met twee transformatoren in parallel wordt niet beschouwd als een parallelle schakeling, maar als een lusverbinding.

7.3.2.Principes

- Alle mogelijke parallelschakelingen van categorie 1 en 2 (conform de definitie hieronder) zijn opgenomen in een gemeenschappelijke lijst Elia/DNB. Deze lijst wordt opgesteld en permanent bijgewerkt door de Partijen, op initiatief van de DNB.
- De lijst bevat per parallelschakeling die de DNB heeft geïdentificeerd:
 - De identificatie van de schakeling.
 - De identificatie van de Transformatiestations die betrokken zijn bij de parallel:
 - Per koppel aangrenzende Transformatiestations tellen we slechts twee mogelijke parallelschakelingen.
Respectievelijk: (Transformatiepost A – Transformatiepost B, cat. 1) en (Transformatiepost A – Transformatiepost B, cat. 2).
 - Op het net van de DNB kunnen deze parallelschakelingen eventueel op verschillende manieren worden uitgevoerd (als er meer dan één openingspunt beschikbaar is tussen twee Transformatiestations).
 - De categorie van de parallelschakeling (bepaald door Elia volgens de definitie hieronder).
 - De eventuele schakelingen die vooraf door Elia moeten worden uitgevoerd (in geval van een parallel categorie 1).
- Elke parallelschakeling moet door de DNB worden gevraagd of gemeld aan Elia volgens de termijnen vermeld in punt 7.3.3. Dit gebeurt doorgaans via e-mail of telefoon tussen de contactpunten vermeld in punt 2 van deze Bijlage.
- De berekening van de parallelstroom gebeurt door de DNB, op basis van informatie (impedantie van de bron, hoek) die de DNB opvraagt bij Elia.
- Voor zover mogelijk meldt de DNB vooraf aan Elia de verschakeling van belasting conform punt 7.1 van deze Bijlage.

7.3.3.Definitie van de parallelcategorieën en verwante procedures

Met het oog op de coördinatie worden twee parallelcategorieën bepaald:

Categorie 1: een parallelschakeling waarvoor Elia systematisch een voorafgaande schakeling moet doen op haar installaties.

Elia controleert en bevestigt aan de DNB dat het Elia-net – en meer bepaald de Transformatiestations die betrokken zijn bij de parallel – zich in een situatie bevinden die de noodzakelijke schakelingen voor de parallel op haar net mogelijk maakt. Bovendien zal Elia deze schakelingen inplannen, terwijl de hoekverdraaiing tussen de Transformatiestations die betrokken zijn bij de parallel op vraag van de DNB door Elia worden gemeld.

Procedure: Bij een geplande aanvraag moeten de parallelschakelingen van categorie 1 waarvoor een garantie bestaat dat de parallel kan worden gerealiseerd (onder voorbehoud van onverwachte omstandigheden¹) minstens 3 werkdagen vooraf door de DNB worden aangevraagd bij Elia. Een aanvraag voor een parallelschakeling van categorie 1 kan ook op kortere termijn worden gedaan, maar dan zonder garantie dat ze kan worden uitgevoerd.

In geval van herstel na een incident komen de Partijen praktische modaliteiten overeen voor de uitvoering en de termijn om de parallelschakeling te realiseren.

¹ De parallelschakeling kan onmogelijk blijken wanneer er zich onverwachts een abnormale situatie voordoet op het Elia-net.

Categorie 2: een parallelschakeling waarvoor Elia geen voorafgaande schakelingen moet doen op haar installaties, met uitzondering van een eventuele aanpassing in de afgestelde spanning.

Elia controleert en bevestigt aan de DNB dat het Elia-net – en meer bepaald de Transformatiestations die betrokken zijn bij de parallel – zich in een normale toestand bevinden. De hoekverdraaiing tussen de Transformatiestations die betrokken zijn bij de parallelschakeling worden op vraag van de DNB gemeld door Elia.

Procedure: Parallelschakelingen van categorie 2 moeten minstens 1 werkdag vooraf door de DNB worden meegedeeld aan Elia (met een antwoord van Elia binnen de 24 uur). Een aanvraag voor een parallelschakeling van categorie 2 kan ook op kortere termijn worden gedaan, maar dan zonder garantie dat ze kan worden uitgevoerd.

In geval van herstel na een incident kan ook enkele minuten vooraf een dringende aanvraag worden gedaan.

Opmerking: De parallelschakeling kan onmogelijk blijken wanneer er zich onverwachts een abnormale situatie voordoet op het Elia-net.

7.4. Schakelingen

7.4.1. Definitie

Een schakeling is een handeling van een van de Partijen, bedoeld om de primaire uitbatingstopologie van een (deel van een) installatie in het net te wijzigen.

Een schakeling (of een coördinatie van verschillende schakelingen) wordt doorgaans gebruikt om:

- Een netelement (MS-cel, verbinding, transformator, ...) of een geheel van installaties (Transformatiestation, cabine, rails, ...) tijdelijk of blijvend in of buiten dienst te stellen;
- De stabiliteit van het net te vergroten of te behouden door de topologie ervan te wijzigen (terugname van de belasting, ...).

7.4.2. Schakelingen uitgevoerd door zowel Elia als de DNB

Principes

- Overeenkomstig punt 3.2 van deze Bijlage neemt Elia altijd de rol van coördinator op zich.
- De aanvrager/initiator van een schakeling kan ofwel Elia ofwel een distributienetbeheerder zijn.
- Een schakeling moet in de mate van het mogelijke vooraf gepland zijn.
- In geval van een niet-geplande schakeling (dringende gevallen, incidenten, ...) wordt de schakeling vóór de uitvoering ervan gecoördineerd tussen de verschillende betrokkenen. De Partijen wijken daarbij niet af van de taken die hen zijn toevertrouwd en die hieronder worden uiteengezet.

Taken

- Elke Partij is verantwoordelijk voor de schakelingen op haar eigen net (volgens de exploitatiegrenzen die zijn vastgelegd in deze Bijlage en in de 'exploitatieovereenkomst Elia-DNB') en voor de bijbehorende procedures (schakelnota, ...).
- Elke Partij is verantwoordelijk voor het opstellen van haar eigen schakelprocedures. De schakelprocedures kunnen tussen de Partijen worden

uitgewisseld, ter informatie of om de coherentie ervan te controleren op vraag van een van de Partijen.

- Als er tussen de Partijen documenten moeten worden uitgewisseld (attesten, vergunningen, ...) conform de geldende procedures, worden deze vermeld in de schakelnota van elk van de Partijen.
- De Partijen zullen alle nodige inspanningen leveren om hun schakelingen binnen een redelijke termijn uit te voeren.

7.4.3. Schakelingen uitgevoerd ofwel door Elia ofwel door de DNB maar met een potentiële impact op de andere Partij

De betrokken Partij coördineert de schakelingen en brengt de andere partijen op de hoogte.

Voorbeeld: onderbreking van een transformator of een Trunk.

7.4.4. Opmerkingen met betrekking tot de veiligheid

Bij om het even welke interventie (schakeling, onderhoud, reparatie, ...) leeft elke Partij, ongeacht het niveau van criticiteit en dringendheid, de interne regels en procedures voor de veiligheid na. De Partijen zullen onder meer:

- Efficiënt communiceren met de verschillende betrokkenen van de schakeling en/of de aanwezigen op de site, voor de aanvang van elke interventie;
- Het risico van de situaties die zich voordoen analyseren en overleggen bij twijfel, incoherentie of indien een situatie als abnormaal of gevaarlijk wordt beschouwd;
- De nodige documenten uitwisselen volgens de interne procedures van de Partijen.

Tenzij anders overeengekomen tussen de Partijen gebruikt elke Partij haar eigen veiligheidsmateriaal (inclusief aarding), dat voldoet aan de technische vereisten van de installaties en het net.

7.5. Indienstelling van nieuwe installaties

Bij een indienstelling van nieuwe installaties, zoals:

- Een nieuw Transformatiestation (of een belangrijke wijziging);
- Nieuwe (of andere) injectietransformatoren;
- Nieuwe (of gewijzigde) cellen;

stemmen de Partijen zich op elkaar af om de indienstelling van de nieuwe installaties volgens de regels van de kunst en in alle veiligheid te laten verlopen.

Daartoe wordt een 'indienstellingsnota' opgesteld door de Partij die de indienstelling uitvoert. Deze nota wordt minstens twee weken vooraf ter beschikking gesteld van de andere Partij, zodat deze laatste ze minstens een week voor de indienstelling kan valideren.

De 'indienstellingsnota' bevat minstens de volgende elementen:

- De vooraf aan te nemen netconfiguraties;
- De schakelingen tijdens de indienstellingsprocedure (met vermelding van de verantwoordelijke van de schakelingen);
- De proeven/testen die moeten worden uitgevoerd tijdens de indienstellingsprocedure (met vermelding van wie ze zal uitvoeren);

- Het toekomstige schakelschema met vermelding van de oude en de nieuwe benaming (indien van toepassing).

De Partijen voeren de indienststelling van de nieuwe installaties uit door deze 'indienststellingsnota' toe te passen nadat de testen (cf. Bijlage 9) met succes werden uitgevoerd.

De Partijen wisselen ook de nieuwe ééndraadschema's en de nieuwe 'exploitatiefiche' uit, conform punt 6.2 net zoals de uitwisselingen vanop afstand door middel van een rechtstreekse verbinding tussen de calculators, zoals beschreven in punt 7.6.2, bijgewerkt zullen worden.

Een bijzonder aandachtspunt betreft de indienststelling van nieuwe productie-eenheden. Voor de indienststelling van decentrale productie-eenheden, komen de DNB en Elia een ION en FON('s) overeen, indien van toepassing, die zullen worden gerealiseerd met hun respectievelijke planning en de nodige criteria voor het vrijgeven van de capaciteiten.

Met de ION heeft de netgebruiker het recht om te injecteren, maar beperkt t.o.v. zijn aansluitingscontract. Met de FON heeft de netgebruiker het recht om te injecteren conform zijn aansluitingscontract. Echter, de flexibiliteitsmodaliteiten voor injectie kunnen evolueren in de tijd in functie van bijvoorbeeld de voortuitgang van de investeringswerken die redelijk² werden geacht.

De fasen en triggers (« opeenvolgende stappen in de werkzaamheden ») die een evolutie van deze modaliteiten toelaten worden eveneens overeengekomen tussen de DNB en Elia.

Deze afspraken worden ten vroegste gemaakt bij het uitwisselen van de informatie voor het CAPAC-advies, maar in elk geval ten laatste wanneer de realisatie-aanvraag ('Go for realisation') gekend is bij de DNB.

7.6. Uitwisseling van informatie

De Partijen bepalen onderling doorgaans drie bevoorrechte kanalen voor de uitwisseling van informatie over de exploitatie van de netten.

7.6.1. *Uitwisselingen tussen contactpunten 24u/24u*

Elia en de DNB doen, met alle middelen waarover zij beschikken (telefoon, e-mail, gsm ...) en over het algemeen via een beveiligde telefoonlijn tussen de controlecentra (dispatching), alles wat in hun vermogen ligt om niet-real-time informatie uit te wisselen over de geplande en ongeplande gebeurtenissen die zich voordoen op hun netten, en waarvan ze redelijkerwijs mogen aannemen dat ze een effect kunnen hebben op de exploitatie van de netten van de andere Partij, onmiddellijk of in de nabije toekomst (weken).

Deze uitwisselingen vinden plaats tussen de contactpunten gedefinieerd in punt 2 van deze Bijlage en omvatten met name (niet-limitatieve lijst):

- De parallelschakelingen via het MS-net (categorie 1 en categorie 2) in overeenstemming met punt 7.3. In de mate van het mogelijke deelt de DNB ook het vermogen mee (< of > 5 MW) dat via de parallelschakeling zal worden verschakeld.

² zoals bijvoorbeeld gedefinieerd in het Besluit van de Waalse Regering van 10 november 2016 met een gedeelte 'permanent' en een gedeelte 'flexibel'.

- De speciale configuraties die van invloed zijn op de andere Partij.
- De incidenten die een impact hebben op de andere Partij.
- De schakelingen uitgevoerd door Elia of door de DNB met een mogelijk effect op de andere Partij.
- De aanwezigheid van mensen in de Transformatiestations (indien nog niet elektronisch meegedeeld).
- Bij een geplande schakeling die invloed heeft op de voedingssituatie van de DNB of op de werking van de door Elia beheerde gecentraliseerde telebediening neemt Elia contact op met de DNB.
- Elke interventie die de werking van de installaties van de DNB kan beïnvloeden (bv. de onderbreking van lokale voedingsspanningen in een Transformatiestation waardoor de apparatuur zonder spanning wordt gezet) wordt onmiddellijk gemeld door Elia aan de DNB.
- Bij ongeplande parallelschakelingen op het DNB-net neemt de DNB contact op om een parallelle afname aan te kondigen; na het incident, zodra de urgente maatregelen zijn genomen (= start van de interventie).

7.6.2. *Uitwisselingen op afstand via een directe verbinding tussen de calculators (ICCP genoemd)*

Een directe verbinding in real time tussen de calculators van de Partijen tot stand te brengen – die niet alleen redundant maar ook strikt beveiligd is om de veiligheid van de IT-infrastructuur van de Partijen of het gedrag van de netten in het algemeen niet in gevaar te brengen – maakt het onder meer mogelijk de volgende informatie worden uitgewisseld (niet-limitatieve lijst):

- Alle gegevens van een Partij die nuttig zijn voor de andere Partij om de operationele taken van de andere Partij te vergemakkelijken of toe te staan, indien deze nog niet lokaal tussen de Partijen zijn uitgewisseld (in overeenstemming met punt 7.6.3).
- Bovendien zal Elia voor zover mogelijk ook het kortsluitvermogen en de faseverschuivingshoek meedelen.
- De aanwezigheid van personen in de Transformatiestations (indien technisch mogelijk door de Partijen).
- De decentrale productie > 5 MVA in MS: stand van de vermogensschakelaar en meting van het actieve vermogen wordt door de DNB gemeld aan Elia, voor zover de DNB over deze informatie beschikt.

Voor Transformatiestations waarbij werd overeengekomen om informatiekanaal ter beschikking te stellen die gelinkt zijn aan een telecontrole kast die eigendom is van de andere Partij en die niet lokaal worden uitgewisseld, zorgt de Partij die tussenkomt in de databank voor de verbinding ook voor de continuïteit van de gegevensuitwisseling.

Als een van de Partijen de verbinding om welke reden dan ook onderbreekt, stelt zij de andere Partij daarvan vooraf op de hoogte. Op dezelfde manier brengt de Partij die vaststelt dat de verbinding niet goed functioneert de andere Partij daarvan onmiddellijk op de hoogte.

7.6.3. *Lokale uitwisselingen via fysieke verbindingen in een interfacekast*

Een speciale interfacekast waarin de informatie lokaal door een Partij beschikbaar wordt gesteld aan de andere Partij, stelt de Partijen in staat om lokaal noodzakelijke informatie uit te wisselen, met name (niet-limitatieve lijst):

Samenwerkingsovereenkomst: Bijlage 11	13/21	Contractreferentie: [...]
15.07.2022	V2.2	[DNB]
Paraaf ELIA		Paraaf [DNB]

- Alle noodzakelijke gegevens met het oog op de veiligheid (meting van de spanning op de railstellen, noodzakelijke positie van de uitrusting voor de vergrendelingsvergelijkingen, ...), de automatismen (snelle overdracht, afschakeling, ...) of de beveiligingen (beveiliging van de railstellen, ...).
- Principes:
 - De eigenaar van de aankomstcel(len) van de transformatoren levert de andere Partij de schakelstand (railscheiders en vermogensschakelaars) en het op het secundair van de injectietransformatoren gemeten vermogen.
 - De eigenaar van de koppelcel(len) levert de andere Partij de stand van de railskoppeling.
 - De DNB levert Elia de spanning en de schakelstand van de aardingsschakelaar van de railstellen.
- Alle gegevens van een van de Partijen die lokaal beschikbaar zijn, maar die niet beschikbaar zijn in de calculator en die de andere Partij nodig heeft.

De gedetailleerde informatie die via de interfacekast moet worden uitgewisseld wordt in onderlinge afstemming tussen Elia en de DNB vastgelegd.

7.7. Spanningsbeheer

De Partijen plegen overleg voor elke interventie op de spanningsregelaars die het MS-net zou kunnen beïnvloeden. Elke wijziging, correctie of belangrijke herkalibratie van de regelwaarden moet eerst tussen de Partijen worden overeengekomen. Op dezelfde manier moeten ze het eens worden over de planning van de aanpassing, terwijl Elia elke aanpassing bij de DNB bevestigt.

8. **Congestiebeheer door modulering van decentrale productie-eenheden**

Deze sectie beschrijft de rollen en verantwoordelijkheden van respectievelijk de TNB (of PVNB/GTNB) en de DNB bij het sturen van de geproduceerde actieve energie door elektriciteitsproductie-eenheden aangesloten op het distributienet, bij een eventuele congestie op het transmissienet of het plaatselijk vervoernet/gewestelijk transmissienet onder gereguleerde voorwaarden (technische flexibiliteit) in uitvoering van de reglementering.

Alle acties worden genomen conform de verantwoordelijkheidsregels van de Partijen, zoals gedefinieerd in het artikel 5 van de huidige Overeenkomst.

De scope van deze sectie is beperkt tot het proces voor het beheer van congesties op het transmissienet of het plaatselijk vervoernet/gewestelijk transmissienet door een beperking van de geproduceerde actieve energie door productie-eenheden aangesloten op het distributienet. In deze context worden de interacties tussen de netbeheerder op wiens net de productie-eenheid die betrokken is door de beperking van de actieve energie en de producent eveneens beschreven in de huidige sectie.

8.1. Algemene principes van de modulering

8.1.1. *Algemeen principe aangaande de operationele limieten van de uitrusting*

Elke netbeheerder (transmissie, lokaal vervoernet/gewestelijk transmissienet, distributie) is verantwoordelijk om voor het vaststellen van de operationele limieten van de netuitrusting waarvan hij eigenaar is. Hij zal de acties initiëren die het naleven van de operationele limieten beoogt.

8.1.2. *Algemeen principe m.b.t. de LGL Lead DNB*

In het geval van een congestierisico op het transmissienet of het plaatselijk vervoernet/gewestelijk transmissienet die betrekking heeft op een LGL waarop meerdere distributienetbeheerders zijn aangesloten, zullen de betrokken distributienetbeheerders overleg plegen met het oog op het aanduiden van een LGL Lead DNB. De TNB/PVNB/GTNB wordt geïnformeerd over dit akkoord. Indien de betrokken distributienetbeheerders in de onmogelijkheid zijn een LGL Lead DNB aan te duiden, zullen de TNB/PVNB/GTNB en de betrokken distributienetbeheerders overleg plegen om taken te organiseren die normaal aan de LGL Lead DNB toekomen.

8.1.3. *Algemeen principe m.b.t. de verantwoordelijkheid van de LGL Lead DNB*

De DNB (of in voorkomend geval de LGL Lead DNB) is verantwoordelijk om de terugvoedingslimieten opgelegd door de TNB/PVNB/GTNB aan wiens net hij is aangesloten na te leven vanaf het moment er een beperking wordt gecommuniceerd. De LGL Lead DNB is verantwoordelijk voor het verzenden van de waakzaamheids- en noodindicatoren aan de distributienetbeheerders op dezelfde LGL. De GL Lead DNB is verantwoordelijk voor het centraliseren van de informatie, de metingen en de Modulatieconsignes binnen dezelfde LGL om ze aan de TNB/PVNB/GTNB over te maken.

8.1.4. *Algemeen principe m.b.t. de verantwoordelijkheid van de netbeheerder geassocieerd met een LGL Lead DNB*

De netbeheerder van het net waarop de productie-installatie is aangesloten is verantwoordelijk voor de contractuele en operationele aspecten t.o.v. de betrokken netgebruiker van de productie-installatie, met inbegrip ingeval een LGL Lead DNB aanwezig is. Meer bepaald, in geval van aanwezigheid van een LGL Lead DNB, is de DNB verantwoordelijk voor het sturen van alle informatie nodig voor het modulatieproces (de metingen van de producties per cluster, de indicator voor clustermodulering, ...) aan de LGL Lead DNB. De DNB is verantwoordelijk om te reageren op de waakzaamheids- en noodindicatoren gestuurd door de LGL Lead DNB. De DNB stuurt de indicator voor clustermodulering naar de LGL Lead DNB en deactiveert de indicator indien hij de betrokken cluster niet langer moduleert.

8.1.5. *Algemeen principe m.b.t. het gemoduleerd energievolume*

De netbeheerders trachten het niet geproduceerd energievolume te beperken voor het opheffen van een congestie. Praktisch streven ze ernaar, in onderlinge coördinatie, om de niet geproduceerde MWh te beperken door:

- Het naleven van de technische limieten vastgesteld door de betrokken netbeheerder(s);

- Het erover waken dat de middelen ter uitvoering en de overeenkomende kosten redelijk zijn t.o.v. de vermindering van de gemoduleerde energie;
- Rekening te houden met een effect van een mogelijke stijging van het vermogen (« ramp-up ») van de productie-eenheden en van de variatie van de belasting;
- Het kiezen van de meest geschikte middelen vanuit een technisch-economisch oogpunt en door het uitvoeren van de gewestelijke reglementering;
- Rekening te houden met de beschikbare granulariteit van de modulering, gelet op het feit dat de evolutie van de Modulatieconsignes niet noodzakelijk hetzelfde traject volgt als dat van de congestie (of het congestierisico) waarbij deze verhoogt of vermindert.

8.1.6. *Algemeen principe m.b.t. de coördinatie tussen netbeheerders*

De netbeheerders waken erover om tussen hen de metingen, het sturen/ontvangen van beperkingen en het sturen/ontvangen van Modulatieconsignes te synchroniseren. Algemeen en behalve ingeval van uitzondering, zal de implementatie van de modulering voor 'Gflex Lokaal' en 'Gflex bovenliggend net' zo coherent mogelijk zijn, om ervoor te zorgen dat:

- De uitgewisselde informatie en het sturen van de beperkingen tussen de TNB/PVNB/GTNB (of de LGL Lead DNB) zoveel mogelijk dezelfde zijn;
- De uitvoering van gevallen van gecombineerde congestie (congestie in het bovenliggend net en lokale congestie) op een zo efficiënt mogelijke manier worden beheerd.

8.1.7. *Algemeen principe m.b.t. back-up procedures*

De netbeheerder van het net waarop de productie-installatie is aangesloten, in voorkomend geval in coördinatie met de LGL Lead DNB voorziet maatregelen en/of procedures die erop gericht zijn te waken over:

- Het niet respecteren van een Modulatieconsigne door een netgebruiker (beveiliging/back-up systemen);
- Een technisch probleem tussen de netbeheerder en/of in voorkomend geval de LGL Lead DNB en de productie-eenheid (vb. communicatieprobleem, afwezigheid van een antwoord binnen de vereiste tijdslimiet, ...);
- Een technisch probleem in de eigen installaties;
- Een technisch probleem in de installaties die de congestie beheren (communicatie tussen netbeheerders, technisch probleem van de algoritmen, ...).

8.1.8. *Algemeen principe m.b.t. beveiligingen en back-up procedures*

Voor elke type Gflex (lokaal of bovenliggend net) moeten bijkomende processen (geautomatiseerd back-up proces, beveiliging, specifieke uitbating, ...) worden voorzien in overleg tussen de DNB, de LGL Lead DNB en de TNB/PVNB/GTNB om op elk ogenblik de assets van het transmissienet en/of het plaatselijk vervoernet/gewestelijk transmissienet te beschermen in het geval de modulering in uitvoering van de bovenvermelde principes niet het gewenste resultaat oplevert of kan opleveren.

8.2. Implementatie

De TNB/PVNB/GTNB schat, in overleg met de DNB, voor de uitrustingen van het transmissienet en/of het plaatselijk vervoernet/gewestelijk transmissienet, waarvan hij eigenaar is, tijdig in wanneer het congestierisico voldoende groot is om de bovenvermelde principes te implementeren. In het merendeel van de gevallen zal het congestierisico (en de noodzaak voor het implementeren van de bovenvermelde principes) geïdentificeerd worden bij een capaciteitsaanvraag via het CAPAC-proces, zoals gedefinieerd in Bijlage 7.

9. Incidenten

In de context van deze Bijlage heeft de term 'incident' betrekking op het optreden van een gebeurtenis die de normale exploitatie van het net verstoort, die een invloed heeft op de continuïteit, de betrouwbaarheid of de kwaliteit van de spanning en die een onmiddellijke en over het algemeen gecoördineerde interventie door de Partijen vereist, met uitsluiting van noodsituaties, meervoudige incidenten, schaarstegevallen of black-outs die worden behandeld in Bijlage 13.

Kortstondige storingen (type kortstondige spanningsdaling) waarvoor geen onmiddellijke interventie of gecoördineerde actie tussen de Partijen nodig is, evenals analyses en uitwisselingen van informatie, volgend op een incident met impact op de continuïteit en/of de kwaliteit van de voeding worden behandeld in Bijlage 12.

9.1. Type incident en te nemen maatregelen

Elk incident dat zich voordoet in de installaties van de ene Partij en een mogelijke impact heeft op de andere Partij wordt onmiddellijk gemeld aan de andere Partij. Indien nodig plegen de Partijen overleg om de te nemen maatregelen vast te leggen.

In het bijzonder neemt Elia het initiatief om de DNB te informeren en samen met hem te overleggen over de maatregelen die moeten worden genomen in de volgende gevallen:

- Elke significante dreiging voor de betrouwbaarheid van de bevoorradingszekerheid (bv. N-1 is niet langer gegarandeerd) wordt zo snel mogelijk aan de DNB gemeld. In het geval van geplande situaties gebeurt dit vooraf in overeenstemming met punt 7.2 'Planning van de onbeschikbaarheden' van deze Bijlage. In het geval van ongeplande situaties gebeurt dit zo snel mogelijk.
- In het geval van een uitschakeling van een transformator die gekoppeld is aan een Transformatiestation die toe te schrijven is aan een storing bij Elia: melding aan de DNB zodra de meest dringende acties zijn uitgevoerd om de eerste diagnose te bespreken (= indicatie van de duur van de reparatie/onbeschikbaarheid of het zoeken naar een mogelijke niet-selectiviteit), de gevolgen voor het conventioneel leverbaar vermogen en eventuele tijdelijke herstelmaatregelen die moeten worden geïmplementeerd, zoals de verschakeling van de belasting naar een naburig Transformatiestation.
- In het geval van een uitschakeling van een transformator die toe te schrijven is aan een storing bij de DNB: onmiddellijk contact met de DNB, bijvoorbeeld in de veronderstelling van een niet-selectieve uitschakeling of een slechte werking van de railsbeveiliging.
- In het geval van de uitval van de voeding van het geheel van de Transformatiestation: onmiddellijke melding om de interventies te coördineren en

samen met de DNB de maatregelen overeen te komen die moeten worden genomen in overeenstemming met punt 9.3 'Coördinatie- en herstelprocedure bij uitval van de voeding' van deze Bijlage.

- In het geval van spanningsproblemen: deze worden gemeld zodra de meest urgente acties zijn uitgevoerd en als Elia vaststelt dat de spanning meer dan 3% afwijkt van de afgesproken waarde. Onmiddellijke melding als Elia vaststelt dat de spanning buiten de norm EN50160 valt. Elia zal aan de DNB specificeren welke acties worden verwacht (bv. schakeling naar een andere Transformatiestation in het geval van grote en aanhoudende spanningsproblemen).
- In het geval van frequentieproblemen: melding aan de DNB (indien mogelijk voorafgaand aan een potentiële afschakeling via LFDD (Low Frequency Demand Disconnection)).
- Onbeschikbaarheid van de door Elia beheerde hulpvoeding (hoofd of back-up; AC of DC) van een Transformatiestation: in het geval van geplande situaties gebeurt dit vooraf; in het geval van ongeplande situaties gebeurt dit zo snel mogelijk.

Bovendien neemt de DNB het initiatief om Elia op de hoogte te brengen en samen te overleggen over de maatregelen die moeten worden genomen in de volgende gevallen:

- Elke significante dreiging voor de betrouwbaarheid van de bevoorradingszekerheid van een Transformatiestation gedetecteerd door de DNB (bv. wanneer de DNB via zijn MS-net de N-1 van een Transformatiestation verzekert en die laatste niet langer is gegarandeerd) wordt zo snel mogelijk aan Elia gemeld. In het geval van geplande situaties gebeurt dit vooraf. In het geval van ongeplande situaties gebeurt dit zo snel mogelijk.
- Een sterke spanningsdaling of een spanningspiek.
- Uitschakelingen met een veronderstelde niet-selectiviteit: als hij er weet van heeft, neemt de DNB onmiddellijk contact op met vermelding van de niet-uitgeschakelde feeder.
- Onbeschikbaarheid van de door de DNB beheerde nulpuntransformator: vooral in posten waarin de nulpuntransformator van de DNB wordt gebruikt in 'N' of 'N-1' situaties. In dit geval neemt de DNB het initiatief om Elia te informeren en samen te overleggen over de te nemen maatregelen.
- Onbeschikbaarheid van de door de DNB beheerde hulpvoeding (hoofd of back-up, AC of DC) van een Transformatiestation: in het geval van geplande situaties gebeurt dit vooraf; in het geval van ongeplande situaties gebeurt dit zo snel mogelijk.

9.2. Communicatiewijze

In alle gevallen gebeurt de communicatie minstens telefonisch tussen de contactpunten gedefinieerd in punt 2 van deze Bijlage.

9.3. Coördinatie en herstelprocedure bij uitval van de voeding

Bij een storing van de voeding in het geheel van een of meer Transformatiestation(s) wordt de vermoedelijke duur van de onderbreking, de eventuele tijdelijke bevoorrading met beperkt vermogen en de eventuele abnormale bevoorradingssituatie van de naburige Transformatiestation(s) door Elia gepreciseerd.

In overeenstemming met de eigen interne procedures en afhankelijk van de verwachte duur van de onderbreking, kunnen de Partijen overeenkomen om bijkomende contacten te initiëren (bv. met ingenieurs van wacht of woordvoerders).

Elke Partij informeert de andere Partij over het belang dat aan het incident wordt gehecht en preciseert met name het al dan niet inzetten van een (volledige of gedeeltelijke) crisiscel.

Deze coördinatie gebeurt telefonisch tussen de contactpunten die zijn gedefinieerd in punt 2 van deze Bijlage.

Elia moet, in samenwerking met de DNB, alle nodige maatregelen nemen of laten nemen door de DNB die binnen het kader van hun normale activiteiten vallen, om op korte termijn de gevolgen van een incident te beperken en de installaties waarvan zij eigenaar zijn in veiligheid te brengen.

Elia en de DNB zullen alle beschikbare middelen aanwenden om de duur van de onderbreking te beperken en de klanten zo snel mogelijk na een incident opnieuw te bevoorraden.

De DNB neemt alle mogelijke maatregelen om niet herhaaldelijk te schakelen bij een permanente fout van het MS-net. De DNB zal meer bepaald een defecte kabelsectie niet opsporen door de voedingsspanning van het MS-net opnieuw in te schakelen.

Wat betreft de bovengrondse lijnen, verbindt de DNB zich ertoe om de beste beschikbare technieken te gebruiken om deze schakelingen te voorkomen.

In het geval van een uitschakeling van een transformator die toe te schrijven is aan een storing bij de DNB, gaat de DNB op verzoek van Elia onmiddellijk over tot een clearing van alle vertrekken:

- Als de DNB het defect duidelijk heeft geïdentificeerd en heeft verholpen, informeert de DNB Elia, die vervolgens de railstellen opnieuw onder spanning brengt.
- Daarna is de DNB gemachtigd om zijn vertrekken weer onder spanning te brengen, met uitzondering van de uitgeschakelde vertrek(ken) die aan de oorsprong lag(en) van het defect of waarvan de beveiliging in werking is getreden.
- Als het defect niet duidelijk is geïdentificeerd of als er enige twijfel is, zal Elia de railstellen enkel opnieuw onder spanning brengen na een lokale controle door alle betrokken Partijen en nadat het defect is verholpen.

In het geval van een uitschakeling van een transformator die toe te schrijven is aan een storing bij Elia, deelt Elia zo snel mogelijk mee aan de DNB of een gedeeltelijke of volledige clearing nodig is.

In het geval van vermoeden van een railsfout (doorgaans wanneer een transformator wordt uitgeschakeld op basis van andere criteria dan de differentieelbeveiliging en bij afwezigheid van betrouwbare informatie over de inwerkingtreding van de beveiliging van een vertrek van de DNB) wordt onmiddellijk een clearing uitgevoerd en worden de koppelingsorganen tussen de railstellen geopend.

Vervolgens is een lokale controle door alle betrokken Partijen vereist voor de 'gezonde' delen weer onder spanning worden gezet. Elke Partij beslist en neemt de

verantwoordelijkheid voor het opnieuw onder spanning brengen van haar eigen installaties, zelfs als de uitvoering van de beslissing door een andere Partij gebeurt.

In het geval van brand met een grote rookontwikkeling in de gebouwen waar de installaties van de Koppelpunten zijn ondergebracht dient Elia op eigen initiatief of op verzoek van de DNB de voeding van het Transformatiestation vrijwillig te onderbreken alvorens verder te gaan met een clearing van de MS-vertrekken. Een voorafgaand bezoek ter plaatse voor de 'gezonde' delen opnieuw onder spanning worden gebracht is dan vereist.

10. Operationele coördinatievergaderingen

Periodiek (en minstens eenmaal per jaar) vinden (bilaterale) coördinatievergaderingen plaats tussen de verantwoordelijken van de in het voorwerp van deze Bijlage van Elia beschreven processen en de verantwoordelijken van de DNB, om feedback te geven over gebeurtenissen en incidenten in het verleden, om eventuele gerelateerde actieplannen op te volgen en om de volgende evenementen (indienststellingen, onderbrekingen, wijzigingen van procedures ...) waarvoor een speciale coördinatie moet worden geïmplementeerd te bespreken. De aspecten die verband houden met de veiligheid van de personen, het onderhoudsbeleid, de methoden en de elementen voor 'continue verbetering' inzake het onderhoud en de exploitatie worden eveneens behandeld.

Tijdens deze vergaderingen stellen Elia en de DNB alles in het werk om elke fout op te sporen en de gepaste actieplannen te bepalen.

Het document 'exploitatieovereenkomst Elia-DNB' vormt de basis voor elke analyse.

Het goedgekeurde vergaderverslag is bindend voor elke Partij, tenzij elementen die onbekend waren ten tijde van de vergadering de genomen beslissingen in twijfel trekken. De Partijen zullen dan opnieuw overleg plegen om zo nodig tot een nieuwe beslissing te komen.

Bovendien en op verzoek van een van de Partijen kan een aanvullende vergadering over een bepaald onderwerp worden georganiseerd, bijvoorbeeld om een gemeenschappelijke werkmethode te bespreken of om gezamenlijk feedback te geven.

11. Congestiebeheer en ondersteunende diensten

Deze sectie beschrijft de principes omtrent het operationeel inzetten van flexibiliteit in het kader van congestiebeheer en in het kader van ondersteunende diensten, voor zover zij een impact hebben die verder reikt dan het net waarop de partij die de flexibiliteit levert, aangesloten is.

Wanneer een Partij verantwoordelijk is voor het inzetten van producten en diensten die nodig zijn voor een efficiënt, betrouwbaar en veilig beheer van zijn net of het elektriciteitssysteem (inbegrepen CRM, capacity remuneration mechanism, inbegrepen diensten in het kader van congestiebeheer), zijn de regels die hij daartoe vaststelt objectief, transparant en niet-discriminerend, en worden deze opgesteld in overleg met de relevante Belgische publieke netbeheerders en andere relevante marktdeelnemers.

Partijen voorzien in een transparant en participatief proces, waarbij alle potentiële systeemgebruikers en de Partijen betrokken worden voor de bepaling van de specificaties voor het kopen van ondersteunende diensten resp. flexibilitiediensten al dan niet in kader van congestiebeheer en, indien van toepassing, gestandaardiseerde marktproducten voor de desbetreffende diensten. Partijen werken samen om voor een optimaal gebruik van

hulpbronnen te zorgen, om zo een veilig en efficiënt beheer van het systeem te waarborgen en de marktontwikkeling te bevorderen.

Conform de toepasselijke wetgeving staat elke Partij in voor het beheer van de netgebruikers aangesloten op zijn net ongeacht in welke markt of aan welk product deze deelnemen. Elke Partij beheert hiertoe, desgevallend in zijn rol als databeheerder, een flexibiliteitstoegangsregister en een flexibiliteitsactivatieregister voor de netgebruikers aangesloten op zijn net waarin de relevante parameters worden bijgehouden, en staat maximaal in voor de berekeningen en ondersteunende processen van de netgebruikers aangesloten op zijn net.

Partijen werken samen om alle met hun net verbonden netgebruikers toegang te verlenen tot alle producten, diensten en markten van de verschillende flexibiliteitsaanvragers, binnen de grenzen van de operationele veiligheid van het net.

Partijen werken samen teneinde gecoördineerde toegang tot hulpbronnen zoals decentrale productie, energieopslag of vraagrespons tot stand te brengen met als doel het maximaliseren van de flexibiliteit waarmee aan de behoeften van het totale systeem tegemoet kan worden gekomen, binnen de doelstelling van het minimaliseren van de totale systeemkost van zowel het transmissiesysteem als het distributiesysteem.

De DNB stelt hiertoe, in nauwe samenwerking met Elia en alle marktdeelnemers, technische specificaties op voor de deelname van de op zijn net aangesloten dienstverleningspunten aan deze federale markten op basis van de technische kenmerken van die markten.

Partijen werken samen om de levering van flexibiliteitsdiensten in het kader van congestiebeheer vanuit het DNB-net te faciliteren. Elia en de DNB specificeren de voorwaarden en informatie-uitwisseling die nodig is voor de kwalificatie van DNG's voor deelname aan deze diensten en de effectieve levering ervan.

Partijen werken samen m.b.t. de relevante aspecten uit de Verordening (EU) 2017/1485 van de Commissie van 2 augustus 2017 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende het beheer van elektriciteitstransmissiesystemen (Verordening SO GL) en uit het TRT voor wat betreft 'outage planning' en 'scheduling' om enerzijds een efficiënte en betrouwbare uitwisseling van gegevens tussen de Partijen te bewerkstelligen die nodig zijn voor de controle van de aangeleverde informatie vanwege de marktpartijen en anderzijds om de gegevensuitwisseling met de verschillende marktpartijen mogelijk te maken.

Partijen komen overeen om met de betrokken marktpartijen de regels voor het operationeel inzetten van flexibiliteit in het kader van congestiebeheer (incl. redispatching) en in het kader van 'outage planning' en 'scheduling' af te spreken voor de betrokken technische eenheden aangesloten op hun respectievelijke netten.